

NOTE

**UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA
PERIOD 01.01-31.12.2024. GODINE**

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

3.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sljedećih načela:

3.1.1. NAČELO STALNOSTI iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinosni položaj društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućuje poslovanje u neograničenom roku iz čega proizilazi privremenost i povremenost izveštavanja, kao i obaveznost procenjivanja po nabavnoj cijeni i cijeni koštanja osim u slučajevima primjene načela impariteta.

3.1.2. NAČELO DOSLJEDNOSTI koje podrazumjeva da se način procenjivanja u dužem vremenskom razdoblju ne mijenja, a ako do promjene ipak dođe, u Aneksu se iskazuje efekat promjene i obrazlaže razlog promjene.

3.1.3. NAČELO REALIZACIJE po kome se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo realizovani (tržišno potvrđeni) dobici.

3.1.4. NAČELO IMPARITETA (nejednake vrijednosti), koje zahtjeva bilansiranje imovine po najnižoj, a obaveza po najvišoj vrijednosti, što ima za posljedicu odmjeraivanje rashoda na više, a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir obezvređenja (depresijacije) i rezervisanja nezavisno da li je rezultat dobitak ili gubitak.

3.1.5. NAČELO UZROČNOSTI PRIHODA I RASHODA po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

3.1.6. NAČELO POJEDINAČNOG PROCJENJIVANJA IMOVINE I OBAVEZA pri čemu eventualna grupna procjenjivanja radi racionalizacije proističu iz pojedinačnog procenjivanja.

3.1.7. NAČELO INDETITETA BILANSA po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

4. PROCJENJIVANJE IMOVINE

4.1. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U momentu nabavke ova imovina se vrjednuje po nabavnoj cijeni.

Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja, oprema vrjednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezvređenja).

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja, opreme i investicione imovine uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja, kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene

4.5. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Hartije od vrijednosti koje su neposredno unovčljive i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima. Hartije od vrijednosti procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu.

Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa.

4.6. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA obuhvataju unaprijed plaćene, odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturirani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

5. PROCJENJIVANJE PASIVE

5.1. KAPITAL

Kapital obuhvata osnovni kapital, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve i neraspoređeni neto dobitak ranijih ili tekuće godine.

Gubitak iz ranijih godina i tekuće godine je ispravka vrijednosti kapitala.

Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda.

5.2. OBAVEZE

Dugoročne i kratkoročne obaveze proistekle iz finansijskih i poslovnih transakcija procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti.

Obaveze u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa.

Zastarjele obaveze ukidaju se u korist prihoda.

5.3. DUGOROČNA REZERVISANJA

Predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama, a odnose se na:

- rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih, i
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje.

Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

5.4. OBAVEZE ZA POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

Iskazuje se obračunat porez na dodatnu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenzovan sa obračunatim porezom na dodatnu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

7.4. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI STALNE IMOVINE

7.4.1. Prihode od usklađivanja vrijednosti stalne imovine čine: prihodi od revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava i prihodi po osnovu poništavanja imparitetnih gubitaka.

7.4.2. Rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti stalne imovine čine: rashodi po osnovu revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava i rashodi po osnovu priznavanja imparitetnih gubitaka.

7.5. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (Sl. Glasnik RS, broj: 94/15 i 1/17).

Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom, a poreska stopa je 10%. Poreski propisi Republike Srpske ne omogućuju da se poreski gubici iz tekuće godine mogu knjižiti kao osnov za povrat plaćenog poreza u prethodnoj godini. Međutim, gubici iz tekuće godine mogu se prenijeti na račun dobitaka iz budućih perioda, ali ne duže od pet godina.

Do povećanja vrijednosti zemljišta u iznosu od 711.890 KM došlo je uknjiženjem imovine - zemljišta koje se nalazi izvan kruga Poslovne zone.

Do smanjenja vrijednosti zemljišta u iznosu od 443.378 KM došlo je prodajom zemljišta u skladu sa Planom poslovanja.

Do povećanja vrijednosti građevinskih objekata – objekata infrastrukture u iznosu od 403.582 KM došlo je nakon sanacije i izgradnjom saobraćajnice u krugu Poslovne zone u skladu sa Planom poslovanja.

Do smanjenja vrijednosti građevinskih objekata u iznosu od 3.171.082 KM došlo je prodajom nekretnina u iznosu od 1.376.963 KM, te rušenjem građevinskih objekata u iznosu od 1.794.119 KM u skladu sa Planom poslovanja.

Do povećanja vrijednosti opreme u ukupnom iznosu od 74.476 KM došlo je nabavkom putničkog vozila u vrijednosti od 50.000 KM, peći za grijanje zgrade uprave Poslovne zone u iznosu od 19.300 KM, računarske opreme u vrijednosti od 2.715 KM, klima uređaja u vrijednosti od 1.693 KM, kancelarijskog namještaja u vrijednosti 768 KM.

Do smanjenja vrijednosti opreme u iznosu od 6.959 KM došlo je otpisom dotrajale opreme.

Investicije koje nisu aktivirane iznose 431.332 KM, a odnose se na sanaciju objekta i krova na Objektu broj 11, k.č. 1085/20 (Objekat broj 1, k.č. 1085/124, novi premjer) u iznosu od 416.562 KM, sanaciju skladišta Objekat broj 1, k.č. 1085/67 u iznosu od 2.430 KM, izgradnju Prve faze saobraćajnice istočna-zapadna kapija u iznosu od 6.450 KM i sanaciju objekta broj 1, k.č.1085/52 u iznosu od 5.890 KM.

Društvo polaže pravo na nekretnine koje se nalaze izvan obuhvata poslovnog kruga, na različitim lokacijama grada Banja Luka, koje nisu evidentirane u poslovnim knjigama.

Zbog nedovoljno pouzdanih podataka u ovom periodu nije bilo mogućnosti da se identifikuju sve predmetne nekretnine.

9. ZALIHE

	31.12.2024.	31.12.2023. KM
Materijal		
Zalihe, bruto - ukupno	36.048	35.119
Ispravka vrijednosti sitnog alata i inventara u upotrebi	29.654	28.725
Zalihe, neto	6.394	6.394

Iskazane zalihe materijala od 6.394 KM odnose se na materijal za izradu ograde oko kruga Poslovne zone.

Nabavna vrijednost sitnog inventara u upotrebi, alata, HTZ opreme i autoguma iznosi 35.119 KM, kolika je njihova ispravka vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 520.085 KM odnosi se na ispravku vrijednosti nenaplativih potraživanja od Energetika d.o.o. u stečaju, koja je izvršena u 2011. godini u skladu sa načelom opreznosti.

Preduzeće Energetika d.o.o. je od 2008. godine u stečaju, stečajni postupak je okončan u toku obračunskog perioda i nije bilo dovoljno stečajne mase za namirenje svih povjerilaca.

11. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	KM	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Poslovni račun NLB Banka	1.522	1.522
Poslovni račun Nova Banka	0	0
Poslovni račun Sparkasse Bank	0	0
Poslovni račun –ukupno	1.522	1.522
Gotovina blagajna	1.414	1.312
Gotovina –ukupno	2.936	2.834

12. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

	KM	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Akontativni PDV koji će se odbiti u narednom periodu	70.576	119.794
Ukupno	70.576	119.794

14. DUGOROČNA REZERVISANJA

	31.12.2024.	KM 31.12.2023.
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	125.772	30.000
Ostala dugoročna rezervisanja	150.000	180.422
Dugoročna rezervisanja - ukupno	275.772	210.422
Dugoročne obaveze – ostale obaveze	379.406	30.000
Dugoročne obaveze - ukupno	655.178	210.422

Preostali iznos neiskorištenih rezervisanja za otpremnine zaposlenih na kraju 2024. godine iznosi 5.772 KM, dok su rezervisanja za sudske sporove iskorištena u potpunom iznosu od 180.422 KM.

U obračunskoj 2024. godini je izvršeno rezervisanje troškova za otpremnine zaposlenih u 2025. godini u iznosu od 120.000 KM, te rezervisanje troškova sudskih sporova u iznosu od 150.000 KM.

Dugoročne finansijske obaveze u iznosu od 379.406 KM odnose se na dio reprogramirane obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srpske po ugovoru, broj: 3491/02 i Rješenju, broj: 04-093491/02.

Vlada Republike Srpske je podnijela tužbu za naplatu ovog potraživanja koju Društvo osporava, jer smatra da je došlo do zastare potraživanja. Po osnovu presude Vrhovnog suda Republike Srpske, broj: 57 0 Ps 114135 22 Rev 2 od 01.09.2023. godine, ukupan iznos obaveze koju Društvo treba da plati po navedenom osnovu iznosi 2.152.596 KM.

Dana 08.03.2023. godine Društvo je sa Ministarstvom finansija Republike Srpske zaključilo Sporazum o načinu izmirenja obaveza Društva prema Ministarstvu finansija Republike Srpske, na osnovu presude Vrhovnog suda Republike Srpske, broj: 57 0 Ps 114135 22 Rev 2 od 01.09.2022. godine.

Prema navedenom Sporazumu ukupan iznos duga u iznosu od 2.152.596 KM, Društvo se obavezuje otplatiti u 24 jednake mjesečne rate, s tim što jedna rata iznosi 89.691 KM.

Dana 22.03.2024. godine Društvo je sa Ministarstvom finansija Republike Srpske zaključilo Aneks Sporazuma o načinu izmirenja obaveza Društva prema Ministarstvu finansija Republike Srpske, na osnovu presude Vrhovnog suda Republike Srpske, broj: 57 0 Ps 114135 22 Rev 2 od 01.09.2022. godine, kojim se preostali iznos duga zaključno sa mjesecom martom 2024. godine u iznosu od 1.076.298 KM, Društvo obavezuje otplatiti u 36 jednakih mjesečnih rata, s tim što jedna rata iznosi 29.897 KM.

U toku obračunskog perioda Društvo je isplatilo 12 rata, odnosno 478.355 KM gorenavedene obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srpske.

Kratkoročne finansijske obaveze koje su dospjele na naplatu iznose 325.406 KM.

Od ukupnih obaveza prema dobavljačima na dan 31.12.2024. godine u iznosu od 283.534 KM, značajnije obaveze su prema:

- KEMEKO d.o.o. Banja Luka.....	121.060 KM
- AUTO-KOMERC VS d.o.o. Banja Luka.....	58.500 KM
- MH ELEKTROPRIVREDA RS Trebinje.....	37.757 KM
- EGIĆ KOP d.o.o. Banja Luka.....	23.984 KM
- ECO TRADE d.o.o. Gradiška.....	9.144 KM

Značajan iznos obaveza prema dobavljačima izmiren je u 2025. godini do momenta zaključenja ovog izvještaja.

Od obaveza za ostale poreze, doprinose i druge dažbine u iznosu od 4.654 KM najznačajnije su obaveze za:

- ostale obaveze u iznosu od 3.613 KM odnose se na: naknade za korištenje šuma protivpožarnu naknadu, naknadu za korišćenje i zagađenje voda, komunalnu naknadu prema Gradu Banja Luka, poreze po osnovu naknada članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, od kojih je značajan dio izmiren u januaru i februaru 2025. godine;

- obaveze za doprinose koji terete troškove u iznosu 1.254 KM odnose se na: doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida, doprinos privrednoj komori RS, doprinos za naknade članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, koje su izmirene u januaru 2025. godine.

16. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	KM	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Obaveze za prekoračenje po računu	113.528	77.987
Dugoročne obaveze koje su dospjele na naplatu	325.206	1.138.219
Ostale kratkoročne obaveze		228
Kratkoročne finansijske obaveze	438.734	1.216.434

Obaveze za prekoračenje po računu odnose se na obaveze za overdraft kredit i iznose 113.528 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze iznose 325.406 KM i odnose se na reprogramirane obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srpske po ugovoru, broj: 3491/02 i Rješenju, broj: 04-093491/02 koje su dospjele na plaćanje (Nota 14. Dugoročna rezervisanja i obaveze).

19. OSTALI PRIHODI

	KM	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	509.854	694.550
Dobici od prodaje materijala	-	-
Naplaćena otpisana potraživanja	39.497	-
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorištenih rezervisanja i ostali prihodi	30.686	1.093
Prihod od usklađivanja vrijednosti zemljišta	711.890	-
Prihod od usklađivanja vrijednosti ostalih nekretnina, postrojenja i opreme	-	-
Ostali prihodi - ukupno	1.291.927	695.643

Ostale prihode u ukupnom iznosu od 1.291.927 KM čine: dobici od prodaje nekretnina u ukupnom iznosu od 509.854 KM, prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja u iznosu od 39.497 KM, prihodi od sudskih sporova u iznosu od 21.883, ostali prihodi u iznosu od 8.803 KM, te prihodi od usklađivanja vrijednosti zemljišta nakon uknjiženja zemljišta koje se nalazi van kruga Poslovne zone u iznosu od 711.890 KM.

20. POSLOVNI RASHODI

	KM	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Troškovi režijskog materijala (za tekuće održavanje)	40.584	23.244
Troškovi ostalog režijskog materijala	13.376	6.944
Troškovi goriva i energije	293.430	320.867
Troškovi materijala - ukupno	347.390	351.055

Troškovi električne energije iznose 254.368 KM, vode 18.225 KM, toplotne energije 14.396 KM, te goriva i maziva 6.441 KM.

Ostale lične rashode u iznosu od 192.500 KM čine: bruto naknade članovima nadzornog odbora 28.504 KM, bruto nakande članovima odbora za reviziju 17.158 KM, troškovi zaposlenih na službenom putu 908 KM, topli obrok 88.108 KM, prevoz radnika na posao i sa posla 28.310 KM, regres za godišnji odmor 29.513 KM.

Troškovi usluga tekućeg održavanja osnovnih sredstava iznose 182.958 KM, a odnose se na troškove usluga na tekućem održavanju stalnih materijalnih sredstava (sanacija krovova, vodoinstalacioni i elektroinstalacioni radovi na više objekata, održavanje saobraćajnica i parkinga, tekuće održavanje vozila i ostale sitne popravke na građevinskim objektima).

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 620.267 KM najvećim dijelom čine troškovi advokatskih usluga u iznosu od 89.443 KM, dekontaminacije zemljišta koje je zagađeno piralenom u iznosu od 232.191 KM, troškovi rušenja i uklanjanja građevinskih objekata u iznosu od 290.000 KM, te ostali troškovi u iznosu od 8.633 KM.

Ostale rashode u iznosu od 117.319 KM čine: rashodi po osnovu otpisa potraživanja u iznosu od 10.964 KM, troškovi sudskih i drugih sporova u ukupnom iznosu od 80.469 KM, a koje čine: Industrijske plantaže a.d. Banja Luka – sudski spor u iznosu od 72.094 KM, Industrijske plantaže a.d. Banja Luka – takse u iznosu od 4.000 KM, "BARAKA" - troškovi u iznosu od 3.750 KM, EKVATOR d.o.o. Banja Luka - taksa u iznosu od 500 KM, SHP CELEX - taksa u iznosu od 125 KM, izdaci za humanitarne, sportske i kulturne namjene u iznosu 25.861 KM, te ostali nepomenuti rashodi u iznosu od 25 KM.

22. FINANSIJSKI RASHODI

	KM	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Rashodi kamata	49.152	137.675
Finansijski rashodi - ukupno	49.152	137.675

Rashode kamata čine: rashodi kamata prema Sporazumu o načinu izmirenja obaveza Društva prema Ministarstvu finansija Republike Srpske u iznosu od 44.748 KM, rashodi kamata po ostalim finansijskim obavezama u iznosu od 1.715 KM, rashodi kamata po overdraft kreditu u iznosu od 2.643 KM, te rashodi zateznih kamata u iznosu od 46 KM.

26. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze propisane od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na lična primanja, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme, te ne postoji dugogodišnja praksa primjene, a sa druge strane propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

DIREKTOR
Saša Panić, dipl.oec.

